

ДРАГАНА И. РАДОВАНОВИЋ¹

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ

У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

ИЗ МОРФОЛОШКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ ГОВОРА СТАРЕ МОЛДАВЕ У БАНАТСКОЈ КЛИСУРИ

– *Извештај са шерена* –

САЖЕТАК. Будући да Стара Молдава припада једном од микроареала банатских клисурских говора, који је у дијалектолошким расправама различито одређиван у погледу дијалекатске припадности, у раду се као прилог проучавањима јужнијих говора у румунском Банату и њиховом прецизнијем ситуирању, а на основу најновијих теренских записа, указује на поједине важније морфолошке особености овог говора.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: говор Старе Молдаве; клисурски говори; српски говори у румунском Банату; морфологија; косовско-ресавски дијалекат; смедеревско-вршачки дијалекат.

0.1. У подножју југозападног огранка карпатских планина, дуж леве обале река Дунава и Нере па све до Ђердапа, смештена је

---

¹ draganailija@gmail.com

Рад је настао у оквиру пројеката *Дијалектолошка истраживања српској језичкој простору* (178020), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и пројекта *Истраживања историје и културе Срба у Румунији*, који се реализује у оквиру Научног центра при Савезу Срба у Румунији.

Рад је примљен 19. новембра 2019, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 3. децембра 2019.

област Горње или Банатске клисуре. Српски живаљ у Банатској клисури настањен је у местима Лесковица, Златица, Луговет, Соколовац са Базијашем, Дивич, Белобрешка, Радимна, Српска Пожежена, Мачевић, Стара Молдава, Љубкова и Свињица (Станојловић, 1938, стр. 7–9).²

0.2. Досадашња дијалектолошка литература сагласна је у начелном, угрубом ситуирању клисурских говора, према којој се разликује свиничка зона која без сумње припада тимочко-лужничком говорном типу, и друга зона која је и данас несумњиво некомпактна, а која у себе укључује особености двају дијалеката, смедеревско-вршачког и косовско-ресавског. Припадност једном, односно другом дијалекту у дијалектолошким расправама одређује се у дијахроној перспективи, а неретко и према томе којим типичним особинама се даје примат.

0.3. Према одређењу Милета Томића, сви клисурски говори, подразумева се изузев Свинице, припадају косовско-ресавском дијалекту, с напоменом да „нису ни то идентични говори“ и да су разлике „споредног карактера“. У начелу, он их дели на две подгрупе, и то на пољадијске говоре и на праве клисурске говоре, при чему као основни критеријум поделе узима спорадичну употребу „дугоузлазног акцента“ у пољадијској³ зони, за разлику од осталих клисурских говора где су сачувани само силазни акценти. Према овоме, говор Радимне спада у праве клисурске говоре (Томић, 1987, стр. 311). У постхумно објављеној Ивићевој класификацији српских дијалеката, смедеревско-вршачки говори у српском југоисточном Банату настављају континуитет до румунске границе „па и преко ње у Банатској Клисури, која у целини спада овамо“ (2009, стр. 102). С. Милорадовић, рачунајући на дијахрону раван, говор клисурске Белобрешке сврстава у смедеревско-вршачки дијалекатски комплекс, уз присуство маркантнијих косовско-ресавских одлика (Милорадовић, 2007, стр. 578–579).

0.4. Будући да је и Стара Молдава у румунском Банату на мапи српских говора сврстана у групу тзв. клисурских говора, у дијалектолошким расправама у погледу дијалекатске припадности различито одређиваним, у раду се као прилог проучавањима ју-

² На основу записа Миленка Филиповића (1958), становништво Лесковица, Луговета (Ланговета), Златице и Соколовца територијално припада Банатским Херама.

³ У српском југоисточном Банату насеља Згајица, Избиште и Уља територијално припадају Пољадији (Филиповић, 1958, стр. 13).

У Радимни је потврђен само један пример за облик ове именице и то с истим наставком *-ем* (Томић 1987, стр. 373), и у говору источне Шумадије регистрована су оба наставка (Бошњаковић, 2012, стр. 27–28). На другој страни у Ђердапској клисури потврђена је форма с наставком *-ем*, као и у говору Батовца код Пожаревца (Бошњаковић, 2009, стр. 39).⁶

Уопштавање наставка *-ом* код именица са (некада) меким сугласницима потврђено је и у Радимни (Томић, 1987, стр. 371) и у Белобрешки (Милорадовић, 2007, стр. 576). Наставак *-ом* забележен је и у суседном југоисточном српском Банату у говору Банатских Хера (Ивић, 1958, стр. 334), као и у говорима источне Шумадије где превагу такође има наставка *-ом* (Бошњаковић, 2012, стр. 28). У Батовцу код Пожаревца такође превладава наставка тврде основе, уз напомену да у говору деце репартиција наставака иде у корист стандарда (Бошњаковић, 2009, стр. 38). На другој страни, у главнини косовско-ресавских говора уопштен је наставка *-ем* (Симић, 1972, стр. 226), док у говорима ђердапске зоне забележени примери показују да је углавном очувана репартиција двају наставака, уз продор аналитичке форме (Пецо, 1972, стр. 204).⁷

Уопштавање наставка *-ом* има шири домашај у српским дијалектима. Оно је захватило главнину шумадијско-војвођанских и смедеревско-вршачких говора, а среће се и у говорима динарског терена (Бошњаковић, 2012, стр. 28). У погледу уопштавања једног или другог наставка на овим просторима, у стручној литератури различита је интерпретација појаве. Према Р. Симићу ради се о динарском наносу (1987, стр. 226), а С. Реметић сматра да се не ради о утицајима са стране него да је појава „плод паралелног“ и међусобно независног развитка што поткрепљује тврдњом о непрекинутом континуитету појаве која је посведочена од Груже до Ловре и српских говора смедеревско-вршачког типа у Румунији (Реметић, 1985, стр. 223).

1.2. Углавном је очувана репартиција множинских форманата *-ов/-ев-* код једносложних именица мушког рода. Формант *-ев-*

⁶ М. Стевановић констатује да је облик *џушџем* у народном језику обичнији ако се именица *џуш* употребљава у просекутивном значењу. У свим другим случајевима чешће је *-ом* (Стевановић, 1975, стр. 197).

⁷ Оваква географија наставка у инструменталу једине уклапа се у раније оцртан ареал севернијих косовско-ресавских говора (Ивић, 2009, стр. 95–96), те да фреквенција *-ем* опада идући од југа ка северу (Бошњаковић, 2009, стр. 39).

јавља се иза (некада) меких сугласника: па имâ онѣ шѣицѣве такѠ, да имâју мѣжеве, цѣгани удâрали у тѣ кошѣви; али и: па Ѡндак се намѣшту нѠсеви. Формант -ов- забележен је код једносложних именица мушког рода: се прâли ѣрâјови, дѠђу ти дѣца, зѣйови, и тѠ. Према овоме јасно се показује да уопштавање наставка тврде промене у множинској парадигми у говору Старе Молдаве заостаје за оном у инструменталу једнине. Тенденција није непозната ни у другим сродним говорима, будући да се формант -ев- присутан у свим падежима одупире аналошкој нивелацији (Реметић, 1985, стр. 227). Супротно налазима у Старој Молдави, у Радимни уметак -ов- потискује -ев- независно од сугласника иза којег стоји (Томић, 1987, стр. 372). На другој страни, у српском Банату у говору Банатских Хера се код именица меких основа чува проширење -ев- (Ивић, 1958, стр. 335), што продужава смедеревско-вршачки ареал и на источну Шумадију (Бошњаковић, 2012, стр. 30). У говору Батовца код Пожаревца дистрибуција ових форманата је правилна, што одговара стању у суседним зонама (Ареал в. у: Бошњаковић, 2009, стр. 39).

1.3. У говору Старе Молдаве у генитиву множине именица м.р. располажемо потврдама за наставак -а, -и, -ију, с тим да се овај последњи везује за ограничен круг лексема: пѣна кѣћа новâца, ѣи-лѣћа, нѠсимо овѣ грање од Ѡраха, такѠ од лѣпе и од Ѡраја; накѠту се мрâви; из овѣ дѣсет ѣрсѣију мојѣ и ѣгеѠви; и у ср.р. наставак -а: двâ ѣарчѣѣа, ѣреко ѣѠла. Код именица женског рода бележила сам наставка -а, -и, -у: петнâес до двâес овâцâ, свѣнâ, мâрви, ѣшле испод сѣкања; стѠ педесѣт ѣѠрѣи, на овѣ дѣсет мâрки; Ѡдма од мâли нѠју не водѣла мâма.

1.4. У акузативу множине јавља се наставак -е (и доследно с алтернацијом к у ц): па смо прâили вѣ кâжете тѠ гушѣце, ѣзму дарѣце, се прâву Тѣрце, Ѡни не вѣрују у сâнце. Облици с алтернацијом сугласника одликују говор Радимне (Томић, 1987, стр. 373), говор Банатских Хера (Ивић, 1958, стр. 335), говоре источне Шумадије (Бошњаковић, 2012, стр. 36) и спадају у изразите одлике главнине косовско-ресавских и смедеревско-вршачких говора (Ивић, 1997).

1.5. У дативу, инструменталу и локативу множине именица мушког и средњег рода превагу има наставак -има: вâтали су овѣ мѠји са рѠдиѣѣѣима, Ѡни дрѠзо престâвили мрѣвâцима, чѣтворо с дарѣѣцима, с онѣма ѣредѣнима изгребѣ се. У ограниченом броју лексема јавља се и наставак -ма: се дâду свѣма ѣѣдма, рâдѣли

с кѡњама, смо йшли с кѡлма за јагодице. Да је процес балканизације у току потврђују примери у којима се наместо инструменталног облика јавља општи падеж: ма̀му је извѡ са шру̀дѡчи, ја̀ прѡчам са мрѡвѡци.

У Радимни су такође потврђени наставци *-има*, *-ма*, с тим да се код именица средњег рода јавља и облик старог локатива – тип у *села*, а форма инструментала у којој се јавља општи падеж није забележена (Томић, 1987, стр. 373, 377). За говор Белобрешке констатовано је да је код именица сва три рода јака тенденција ка синкретизму падежа и да се поред једначења датива и инструментала, „локатив често изједначава са генитивом (скраћено *-а*)“ (Милорадовић, 2007, стр. 576). Говор Банатских Хера има изједначен датив и инструментал множине с наставком *-ма*, као и локатив и генитив на *-а*, а у говору источне Шумадије присутна су оба наставка, и облици на *-и* и *-ама* (тип *јајама*) (Бошњаковић, 2012, стр. 38–39, 55). У говору Батовца доминира наставак *-има* над наставком *-ма* (Бошњаковић, 2009, стр. 40), а у Бердапској зони потврђен је само наставак *-ама* и општи падеж, уз спорадичну употребу наставка *-има* (Пецо, 1972, стр. 206) у средњем роду.

1.6. Поред облика с наставком *-ама* (да погоре *ѡ кућама*), добро је потврђено познато обличко једначење генитива и локатива множине: ја-сам ра̀дѡла као ку̀варица *ѡ свѡгда*, метну̀ли та̀ј глѡг бѡло би обѡчно *ѡ ку̀ћа*, обѡчно *ѡ ку̀ћа* стѡвљали су камѡру, девѡјке идѡ *ѡ ку̀ћа* па тра̀жу, а пѡсле је йшла *ѡ свѡгда*.

Исто је забележено у Радимни (Томић, 1987, стр. 379) и у говору Белобрешке (Милорадовић, 2007, стр. 576). Стари облици одлика су говора источне Шумадије (Бошњаковић, 2010, стр. 76). Из Бердапске зоне не располажемо податком за ову појединост (Пецо, 1972), а у говору Батовца код Пожаревца ови су примери ретки (Бошњаковић, 2009, стр. 41–42).

1.7. У Старој Молдави у дативу и локативу једине именица женског рода на *-а* господари наставак *-и*: ка̀жем ма̀ми, ѡнда стѡву тѡ ба̀ди, и ка̀жем мојѡј сна̀ји, ја-но̀сим ма̀шери, и се подѡли девѡјки, ку̀пиш девѡјки шта̀ ти носила ту̀ вѡду, трѐбали да да̀ду плѡтно и свекрѡви и за̀ови; поред усамљеног примера: а ја̀љуљам са̀т у колѐвке овољѡко ма̀ло.

Исто стање забележено је у Радимни (Томић, 1987, стр. 378), као и у главнини у смедеревско-вршачких говора на српској страни – у говору Банатских Хера (Ивић, 1958, стр. 335), говорима источне Шумадије (Бошњаковић, 2012, стр. 66–67). У говорима Бердапске

зоне потврђена је напорада употреба наставака *-и* и *-е* (Пецо, 1972, стр. 205). У говору Батовца код Пожаревца доминира наставак *-и*, уз одсуство сугласничке алтеранације (*мајки*), с напоменом да се типичан косовско-ресавски наставак *-е* јавља спорадично и то само у говору најстаријих информатора (Бошњаковић, 2009, стр. 41).

1.8. Формант *-еӣ*- јавља се код именица које у стандарду имају обавезно или факултативно проширење: опѣт нѣшто *геӣе̄ӣу* тѣм даш, са мојим *геӣе̄ӣом*, сакријеш са мојим *геӣе̄ӣом*; изишѣ из *дуре̄ӣа* онѣга, дѣје преко *дуре̄ӣа*, дѣје кавурму од *ја̄ӣе̄ӣа*; као и: дуре од дрвета, имали су тѣ лѣђице о дрвета, до тѣга *дрве̄ӣа* су пра̄или тѣ, удѣцим два̄ *ја̄е̄ӣа*.

1.9. Суплетивну множину на *-ићи* (иначе, одлику главнине смедеревско-вршачких говора) илуструју примери: *унучиће* тад сам имала, имала *ӣилиће*; и с формантом *-аг*: пример се пра̄ило *клубаге*.

1.10. У грађи су се нашли само примери у којима се чувају наставци старе промене именице *ма̄ӣи*: то-ми је од *ма̄ӣерине* странѣ, *ма̄ӣи* Божидарка, *ма̄ӣи* му се прѣудала, и пѣсе сам пра̄тила *ма̄ӣер*, овај држим такѣ моје *ма̄ӣере*.

За разлику од облика именице *ма̄ӣи*, именица *кћи* јавља се само са суфиксом *-ка* и деклинира се по *-а* промени: а *ћерка* је била ѣвѣна нѣгде ѣдата, мѣја *ћерка* узѣла од бра̄та, дѣје *ћерка*, нѣје знала да му *ћерка*, или сину или *ћерки*, нѣје тѣла мѣја *ћерка*.

1.11. Именице *геца* и *браћа* неретко у дативу и инструменталу множине добијају множинске наставке: нѣје било *геца̄ма*, и то им дамо *геца̄ма*. Исто је и у Радимни (Томић, 1987, стр. 381), у говору Банатских Хера (Ивић, 1958, стр. 334), источној Шумадији (Бошњаковић, 2012, стр. 78), ћердапским говорима (Пецо, 1972, стр. 206) и у Батовцу крај Пожаревца (Бошњаковић, 2009, стр. 41).

1.12. Именица *вра̄ӣа* у говору Старе Молдаве показује недоследну припадност групи именица плуралија тантум: а мѣј син каже седеѣ крај *вра̄ӣи*; п о р е д: кад су отворили *вра̄ӣа*.

1.13. Именица *сан* јавља се с непостојаним *а*: и нѣколико *са̄на* мѣне ми се то показивало; и деминутивна образовања: тѣ *са̄нци* јел мѣне ми се преказивало, ѣни не вѣрују у *са̄нце*.

2.1. У облицима личних заменица за 1. и 2. једнине у сразмерно већем броју примера присутан је облички синкретизам Г=Д=А=Л

дужих форми: такò код мѣне, без шѣде не постојѝ, код шѣде пр̀во идѣ, ку̀ј је оздò шѣде; мѣне је умр̀ла свекр̀ва и свѣкар, овò је мѣне пр̀ила ма̀ма, баш мѣне се преказив̀ало, он̀дак̀ она шѣде ти д̀ајѣ, одак̀ле ти шѣде тò; ја-спр̀емим да имам за мѣне, а мѣне та̀та т̀уко, не д̀игне мѣне, т̀ерали мѣне, неће баш мѣне да уд̀ари тр̀есак, ја за мѣне ка̀жем, он̀и дошл̀и за мѣне, гл̀еда у мѣне, мѣне срамòта; п о р е д: онò што ми мѣн снѝм̀але у Буку̀ље, и мѣн ће да посеку̀.

2.1.1. У дативу су забележени и облици на -и: мени Жѝвка д̀али, мени се чинила, ја-сам мѣни ост̀авила; сѝпај још ка̀фе шѣди, шѣди је кла̀њам ти.

2.2. У говору Старе Молдаве веома су фреквентне дативске и акузативске енклитичке заменице *ни, ви, не ве:* и нећу ни да ви ка̀жем шта̀ сам са̀њала, кума-Љу̀да она̀ свѣ тò ни дав̀ала, од ма̀ли нòгу не вод̀ила ма̀ма (шири ареал в. у: Бошњаковић 2012: 99–100).

2.3. У говору Старе Молдаве у употреби је енклитика у дативу једине ју: а д̀шла ју и за̀ва, та̀ ба̀да Катар̀ина се зв̀ала и ју ка̀жем, да ју Бòг пр̀дсти, тò да ју ст̀аву у у̀ста. Енклитика ју типична је за косовско-ресавске говоре, али и источније смедеревско-вршачке говоре (Бошњаковић, 2012, стр. 102).

2.3.1. У грађи се наша и потврда призренско-тимочке енклитике *и:* на̀јбоље да су три кум̀ач'е, тòј иу б̀ира, ка̀же са̀де да си иу п̀евала. Будући да се јавља и у источној Шумадији, Ж. Бошњаковића (2012, стр. 106) упозорава на домашај миграционих кретања појединих струја.

2.4. Упитна-односна заменица *ко* у Старој Молдави гласи *куј* или *кој:* и ку̀ј йма на̀јвише, б̀ежи тѝ ку̀ј те узѝмо у об̀зир, ку̀ј би се с̀етио, и тò ку̀ј в̀еже та̀ј м̀ора, ја-реко ку̀ј ди си ме вод̀ила, ку̀ј ју б̀ио òтац, ку̀ј те кр̀стио, да не в̀иду он̀и ку̀ј си; и шта̀ ко̀ј йма.

Наведени облици познати су и источнијим пунктовима источне Шумадије, ближим косовско-ресавским говорима (Бошњаковић, 2012, стр. 109).

2.5. У Старој Молдави у употреби су несажете форме присвојне заменице за мушки и средњи род: код *мој̀ѝа* с̀ина кад је б̀ио, из мој̀ѝга дун̀ара, ј̀едно мој̀ѝм бр̀ату, мој̀ѝм с̀ину посеб̀ан, па д̀ај мој̀ѝм бр̀ату, мој̀ѝм д̀еди за д̀ушу, то-сам ја̀мој̀ѝм дет̀ету, са̀њала сам мој̀ѝа му̀жа с̀ад.

2.6. Присвојна заменица за 3.л. ж.р. има овакве облике: тò је н̀ен òтац, код те н̀ене свекр̀ве; она̀ р̀ад̀ила и сас н̀езѝним дец̀ама; кад је

умйро њѡјзин свѣкар, кад ју њѡјзи то осѣкла; а дошлѧ ју и зѧва њѡна, њѡне унѣке бѧба је умрѧла, и йди намени њѡјном мѣжу, па нйшта то је њѡјно.

Грађа показује да су у говору Старе Молдаве у употреби типичне косовско-ресавске аналошке форме (добијене према њој + ан), забележене и у Радимни (Томић, 1987, стр. 391), а познате и појединим пунктовима у источној Шумадији (Бошњаковић, 2012, стр. 164).

2.7. У заменичко-придевској промени у ДИЛ јд. м. и ср. р. и иза тврдог сугласника над наставцима -ом и -им доминира наставак -ем:

а) сѧмо носйла иѣм човѣку, да му не дѣде прѣвава вѡда онѣм, и овѣм мушкарцу дѧш, се дѧјѣ пешкире свѧкем малем ч'овѣку; и ѡндак је вѣжем рѣке с једнѣм плѧтном, колачйће с иѣм данчйћом, па опкѡлу са иѣм црнѣм кѡнцом, и с иѣм пешкиром; али млѡго сам кѣвала по целѣм свакојакѣм иѣм свету, по иѣм су знѧли, да му [мртвацу] не дѣде прѣвава вѡда, онѣм; б) ѡн је дйо сас иѣм шѣф, да се с иѣм грѣим; са мојим детѣтом, то је сес мрйвим; в) йди намени њѡјном мѣжу, казйран у једнѡм мотелу; и: мојѣм сйну.

Овакав однос наставака слаже се са Томићевим налазима у Радимни (1987, стр. 394). Превага наставак -ем забележена је у Белобрешки (Милорадовић, 2007, стр. 576) и на српској страни у Батовцу (Бошњаковић, 2009, стр. 49). У говору Банатских Хера на српској страни, према Ивићевим налазима -ем је углавном узело превагу у облицима показних заменица, док је код осталих придевских заменица -им сасвим обичније (1958, стр. 337).

2.8. У дативу и локативу јединине придевско-заменичке промене јединине женског рода на досад обрађеном узорку грађе превагу има наставак -ој: кѧже мојѡј ћѣрки, кѧжем мојѡј снаји, покѧзо онѡј жѣни, да се да за здрѧвље нѣкој тѣјки; и: то прићѧла мојѡм мѧми.⁸

3.0. У 3. лицу множине презента код глагола свих врста доминира наставак -гу: и тѡ лѣди иѡдѣгу, и иѡдѣгу ѡни; па мѧжеду зѣмље, ѡни кѡлѣгу јагѧнце, кѣвагу кѣварице, и нѧрд свй се сакѣуљагу, седй бѧба и свй сйрѣмагу тѣ, овѣ дрѣге илѣдагу, да се само решѣтаду, гѧјѣгу у субѡту; свѧке недеље мѡмци извѣдегу у кѡло; и: йричѧју сѧмо, мушкарци сйрѧју кѧрте; на ѡку мѣрегу; да се закйиши-

⁸ Наставак -ом има шири домашај на смедеревско-вршачком терену. Ареал в. у: Бошњаковић, 2012, стр. 140; Реметић, 1985, стр. 272–275.

гу свѣ мртвѣци, пѣсле се лѣпо *сѣдвѣду* стѣлњаци, и жѣне *ѣрѣвѣду* крѣдѣне, штрудле, *вѣдѣду* кѣнци, *сѣрѣмѣду* ствѣри свѣ, *наѣрѣвѣду* колѣче, се *дѣчѣкајѣду* кѣмови.

3.1. Код глагола седме и осме Белићеве врсте неретко се јавља и наставак -у: где се *вѣду* тѣ се завѣлу, да се *сакѣу* дѣца, на сѣлаш се *скѣу*, а ѣдни мѣру ѣвце то-на ѣко, да се *не вѣду* стѣкла, ѣбично *ѣалу*, дѣвѣјке нѣсу, свѣ и се *закѣу* и прѣзѣри код нѣс.

4.0. На основу приказаних морфолошких појединости стиче се утисак да превагу односе косовско-ресавске особености (и то оних севернијих косовско-ресавских говора) у односу на супстратске смедеревско-вршачке специфичности. Међутим, за озбиљније закључивање, у перспективи ће бити неопходно обрадити целокупан материјал којим располажемо из овог пункта (и пунктова у непосредном суседству), како би се са још потпунијим инвентаром и других важнијих дијалекатских појединости прецизније ситуирао говор Старе Молдаве у зони клисурских говора.

-
- ЛИТЕРАТУРА Бошњаковић, Ж. (2009). Из морфосинтаксе говора села Батовца (код Пожаревца). *Зборник Маѣице срѣске за филолоѣју и линѣвисѣику*, LII (2), 37–57.
- Бошњаковић, Ж (2012). Морфолошке особине говора источне Шумадије. *Срѣски дијалекѣолошки зборник*, LIX, Београд: Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, стр. 1–381.
- Ивић, П. (1958). *Месѣо банатској херској ѣвора међу срѣским дијалекѣима*, у студији: Банатске Хере, Војвођански музеј, Поседна издања, Нови Сад, 326–353.
- Ивић, П. (2009). *Срѣски дијалекѣи и њихова класификација*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- Милорадовић, С. (2007). *И ракију ѣијем сас мѣгом*. *Probleme de filologie slava XV*, Timisoara, Universatitea de vest din Timisoara, Catedra de limbi si literature slave. Темишвар, 573–579.
- Пецо, А. (1972). Говор Ђердапске зоне (фонетско-морфолошке особине). *Зборник Маѣице срѣске за филолоѣју и линѣвисѣику*, XV (1), 177–210.
- Радовановић, Д. (2017). Теренски записи из Ченеја у румунском Банату. У: М. Радан (ур.), *Зборник радова са међународног научног скупа Маѣеријална и духовна кулѣура Срѣа у мулѣиѣиѣничком срединама и/или ѣрериѣерним ѣбласѣима*, *Исходишѣа* 3 (345–357). Темишвар–Ниш: Центар за научна истраживања при Савезу Срѣа у Румунији, Западни универзитет у Темишвару – Ниш.

Реметић, С. (1985). Говори централне Шумадије. *Српски дијалектолошки зборник*, XXXI, Београд: Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, 1–355.

Симић, Р. (1972). Левачки говор. *Српски дијалектолошки зборник*, XIX, Београд: Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, 1–618.

Станојловић, А. (1938). *Монографија Банатске Клисуре*. Петровград: „Гутенберг“.

Стевановић, М. (1975). *Савремени српскохрватски језик. Граматички системи и књижевнојезичка норма*, књ. I. Београд: Научна књига.

Степанов, Љ. (2006). Статистички подаци о Србима у Румунији. *Тематички зборник* 4, 9–31.

Томић, М. (1987). Говор Радимаца. *Српски дијалектолошки зборник*, XXXIII, Београд: Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, 1–473.

DRAGANA I. RADOVANOVIĆ

INSTITUTE FOR THE SERBIAN LANGUAGE SASA

UNIVERSITY OF PRIŠTINA IN KOSOVSKA MITROVICA

FACULTY OF PHILOSOPHY

DEPARTMENT OF SERBIAN LANGUAGE AND LITERATURE

SUMMARY

ON MORPHOLOGICAL PROBLEMS OF THE STARA MOLDAVA SPEECH
IN BANATSKA KLISURA: FIELD REPORT

Stara Moldava is a micro area of speech in Banatska Klisura (Clisura Dunării) which is a subject of disputes in dialectology. As a contribution to the study of southern speeches in Romanian Banat, the paper analyses some significant morphological features of this speech by using the materials collected and recorded in the given area.

KEYWORDS: speech of Stara Moldava; gorge speech; Serbian speech in Romanian Banat; morphology; Kosovo-Resava Dialect; Smederevo-Vršac Dialect.

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом Creative Commons

Ауторство-Некомерцијално Међународна 4.0 (CC BY-NC 4.0 |

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

This paper is published and distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial International 4.0 licence (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).